RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE IXe KAMER

A R R E S T

nr. 224.121 van 26 juni 2013
in de zaak A. 207.656/IX-7918

In zake : XXXX
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Emmanuel Jacubowitz
kantoor houdend te 1160 Brussel
Tedescolaan 7
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van Binnenlandse Zaken
die woonplaats kiest bij
de federale politie DGS/DSJ
gevestigd te 1050 Brussel
Fritz Toussaintstraat 8

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 11 januari 2013, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de directeur-generaal van de algemene directie van de bestuurlijke politie van 12 november 2012 waarbij aan XXXX de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege wordt opgelegd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

Eerste auditeur Geert De Bleeckere heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 15 april 2013.

Staatsraad Bert Thys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Emmanuel Jacubowitz, die verschijnt voor de verzoeker, en adviseurs Kirsten Peeters en Ruben Goosens, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Geert De Bleeckere heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De bestreden beslissing is genomen na de herneming van de tuchtprocedure tegen de verzoeker naar aanleiding van het arrest nr. 218.494 van 15 maart 2012 van de Raad van State waarbij de beslissing van 2 augustus 2010 van de directeur-generaal van de algemene directie van de bestuurlijke politie houdende de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege van de verzoeker werd vernietigd. De feitelijke gegevens die tot de laatstgenoemde beslissing hebben geleid, zijn in het arrest nr. 210.637 van 24 januari 2011 over de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van die beslissing als volgt uiteengezet:

> "3.1. De verzoeker is als inspecteur van politie tewerkgesteld bij de Federale Politie, Directie Algemene Reserve, cavalerie.
>
> 3.2. Op 6 februari 2004 maakt de gerechtelijk directeur (GDA) van het arrondissement Tongeren een verslag op, gericht aan de directeur-generaal van de gerechtelijke politie (DGJ). Uit dit verslag blijkt dat de verzoeker door de onderzoeksrechter in verdenking werd gesteld wegens poging tot afpersing van de vader van een 24-jarige verdwenen vrouw.
>
> 3.3. Met een nota van 23 februari 2004 stelt de directeur van de Algemene Reserve (DAR), in zijn hoedanigheid van gewone tuchtoverheid, de verzoeker ervan in kennis dat met toepassing van artikel 56, tweede lid, van de wet van 13 mei 1999 houdende het tuchtstatuut van de personeelsleden van de politiediensten (hierna: de tuchtwet) de termijn voor kennisgeving van een

inleidend verslag opgeschort wordt tot er een gerechtelijke eindbeslissing genomen is.

Op dezelfde dag vraagt de directeur DAR aan de procureur des Konings of hij een afschrift van het gerechtelijk dossier kan krijgen en of hij op de hoogte kan gehouden worden van de gevolgen verleend aan het gerechtelijk dossier. Op 7 april 2004 antwoordt de advocaat-generaal bij het hof van beroep te Antwerpen dat het onderzoek nog lopende is en dat de procureur het voorbarig acht om nu reeds een afschrift van het gerechtelijk dossier over te maken. Op 9 december 2004 herhaalt de directeur zijn vraag; vervolgens ook nog op 2 februari 2005, in een brief aan de procureur-generaal bij het hof van beroep te Antwerpen.

Op 1 juli 2005 zendt de procureur-generaal een afschrift van het strafdossier naar de directeur DAR. Er wordt meegedeeld dat de zaak nog hangende is bij de raadkamer, dat de verwijzing naar de correctionele rechtbank gevraagd wordt voor poging tot afpersing met verzwarende omstandigheid en poging tot oplichting en dat er geen bezwaar is om gebruik te maken van het strafdossier in het kader van de tuchtprocedure.

3.4. Na inzage van het strafdossier stelt de directeur DAR op 25 juli 2005 een ‘ontwerp inleidend verslag’ op. In dit verslag wordt voorgesteld de hogere tuchtoverheid te vatten omdat de feiten omwille van hun aard en ernstig karakter mogelijks een zware tuchtstraf kunnen genereren.

De verzoeker ondertekent dit document op 1 augustus 2005 voor kennisneming en ontvangst.

3.5. Met een nota van 16 augustus 2005 beslist de directeur-generaal van de bestuurlijke politie (DGA), in zijn hoedanigheid van hogere tuchtoverheid, om de termijn voor kennisgeving van een eventueel inleidend verslag, met toepassing van artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet op te schorten tot hij in kennis gesteld wordt van een gerechtelijke eindbeslissing. De verzoeker ondertekent deze beslissing op 20 september 2005 voor ontvangst.

3.6. Op 24 mei 2006 en 27 oktober 2006 informeert de hogere tuchtoverheid bij de procureur-generaal naar de stand van zaken in de strafrechtelijke procedure. Op 8 november 2006 deelt de procureur des Konings te Hasselt mee dat de verzoeker door de correctionele rechtbank te Hasselt op 20 oktober 2006 schuldig bevonden is aan poging tot afpersing en oplichting en dat hij hiervoor veroordeeld werd tot een gevangenisstraf van zes maanden, maar dat de verzoeker beroep aangetekend heeft tegen dit vonnis.

Op 16 augustus 2007 informeert de hogere tuchtoverheid bij de procureur-generaal naar de stand van zaken in de strafrechtelijke procedure. Bij brief van 11 oktober 2007 deelt de procureur-generaal mee dat het vonnis bevestigd werd bij arrest van het hof van beroep van 10 september 2007, maar dat de verzoeker tegen dit arrest een cassatieberoep heeft ingesteld.

Bij brief van 30 juli 2008 informeert de hogere tuchtoverheid bij de procureur-generaal naar de stand van het cassatieberoep. Bij brief van 15 september 2008 deelt de procureur-generaal mee dat het Hof van Cassatie nog geen uitspraak heeft gedaan. Na een nieuwe vraag van 22 april 2009 antwoordt de procureur-generaal op 15 mei 2009 dat het cassatieberoep verworpen werd bij arrest van het Hof van Cassatie van 8 januari 2008.

3.7. Op 26 mei 2009 beslist de directeur DSP van de federale politie om de verzoeker ambtshalve en zonder opzeggingstermijn definitief uit zijn ambt te

ontheffen vanaf 1 juni 2009. De verzoeker dient tegen deze beslissing een verzoek tot schorsing en nietigverklaring in. Omdat de beslissing op 3 augustus 2009 wordt ingetrokken, wordt het beroep bij arrest nr. 196.994 van 15 oktober 2009 verworpen bij gebrek aan voorwerp.

3.8. Op 6 augustus 2009 stelt de directeur-generaal DGA in zijn hoedanigheid van hogere tuchtoverheid een inleidend verslag tegen de verzoeker op.

Voor de omschrijving van de feiten wordt grotendeels de uiteenzetting gevolgd die de correctionele rechtbank in haar vonnis van 20 oktober 2006 heeft gedaan; er wordt voorts verwezen naar de bewezen bevonden misdrijven.

De tuchtrechtelijke inbreuken worden als volgt omschreven:

> 'Inspecteur XXXX is te kort gekomen aan zijn beroepsplichten en heeft de waardigheid van het politieambt in het gedrang gebracht door als inspecteur van politie, buiten dienstverband, in het raam van een onrustwekkende verdwijning van een vrouw:
>
> 1. Op 29-01-2004 gepoogd te hebben de vader van deze vrouw af te persen, meer in het bijzonder door te pogen afgifte te bekomen van een geldsom ten bedrage van 200.000 EURO en dit met behulp van bedreiging. Deze bestond uit de bedreiging aan het adres van de vader dat hij niemand mocht contacteren, daar dit de kansen om zijn dochter terug te zien zou verkleinen.
>
> 2. Meermaals, tussen 21-01-2004 en 03-02-2004, gepoogd te hebben de vader van deze vrouw op te lichten meer in het bijzonder door te pogen de afgifte van een geldsom ten bedrage van 100.000 EURO te bekomen door het aanwenden van listige kunstgrepen om in de goede afloop van de verdwijning van de dochter te doen geloven, daarbij misbruik makend van het vertrouwen van de vader. De listige kunstgrepen zijn de leugenachtige verklaringen die u deed aan de vader om hem te doen geloven dat hij wist waar zijn dochter zich bevond.
>
> Voor deze feiten werd u door het Hof van Beroep te Antwerpen schuldig verklaard en definitief veroordeeld tot een gevangenisstraf van zes maanden.'

De hogere tuchtoverheid is van oordeel dat de feiten bewezen zijn en dat ze een tuchtvergrijp uitmaken dat aan de verzoeker toegerekend kan worden. Volgens de tuchtoverheid zijn de feiten bijzonder ernstig. Zij motiveert dit omstandig. Wegens de ernst van de tuchtinbreuk is volgens de tuchtoverheid de afzetting verantwoord, maar zij stelt uiteindelijk het ontslag van ambtswege voor om reden:

> 'dat (zij) bij de bepaling van de strafmaat rekening wenst te houden met zijn blanco tuchtverleden, het tijdstip van de feiten en zijn dienstuitvoering tot december 2006.'

De verzoeker ondertekent op 8 augustus 2009 het inleidend verslag voor kennisneming en ontvangst.

3.9. Op 8 september 2009 wordt de verzoeker gehoord. Hij vraagt het verhoor aan van een bijkomende getuige. Bij nota van 15 september 2009 verlengt de hogere tuchtoverheid de termijn van vijftien dagen bedoeld in artikel 38sexies van de tuchtwet met de termijn noodzakelijk om deze bijkomende getuige te verhoren. Deze bijkomende getuige wordt op

4 november 2009 verhoord door een daartoe door de hogere tuchtoverheid aangestelde hoofdcommissaris van politie.

Het proces-verbaal van dit verhoor wordt aan de verzoeker overgemaakt en hij doet op 20 november 2009 aanvullende opmerkingen gelden.

3.10. Op 24 november 2009 formuleert de hogere tuchtoverheid, overeenkomstig artikel 38sexies van de tuchtwet, het voorstel om aan de verzoeker de zware tuchtstraf van het ontslag van ambtswege op te leggen.

De verzoeker ondertekent deze beslissing op 27 november 2009 voor kennisneming en ontvangst.

3.11. Op 3 december 2009 dient de verzoeker een verzoek tot heroverweging bij de tuchtraad in. Op 28 juli 2010 geeft de tuchtraad zijn advies. Hij is van oordeel dat aan de verzoeker de zware tuchtstraf van het ontslag van ambtswege kan worden opgelegd.

3.12. Op 2 augustus 2010 beslist de hogere tuchtoverheid met de thans bestreden beslissing aan de verzoeker de zware tuchtstraf van het ontslag van ambtswege op te leggen. [...]".

De Raad van State heeft de voormelde beslissing van 2 augustus 2010 bij arrest nr. 218.494 van 15 maart 2012 vernietigd op grond van de vaststelling, in essentie, dat directeur-generaal O. Libois van de algemene directie van de bestuurlijke politie, die de tuchtprocedure had gevoerd, niet over het door de bestuurstaalwet vereiste taalbrevet beschikte.

3.2. Waarnemend directeur-generaal D. Elst van de algemene directie van de bestuurlijke politie neemt op 27 maart 2012 kennis van dit arrest, waarna hij op 28 maart 2012 beslist de voorbereidende handelingen van de vernietigde beslissing van 2 augustus 2010, waaronder het inleidend verslag van 6 augustus 2009, in te trekken.

3.3. Eveneens op 28 maart 2012 stelt de waarnemend directeur-generaal met betrekking tot dezelfde feiten een nieuw inleidend verslag op, waarvan de verzoeker op 30 maart 2012 kennisneemt.

In dit verslag wordt opnieuw voorgesteld aan de verzoeker de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege op te leggen.

3.4. Op 27 april 2012 dient de verzoeker een verweerschrift in en op 30 april 2012 wordt hij gehoord.

3.5. Op 4 mei 2012 beslist de hogere tuchtoverheid om de termijn bedoeld in artikel 38*sexies* van de wet van 13 mei 1999 houdende het tuchtstatuut van de personeelsleden van de politiediensten (hierna: de tuchtwet) te verlengen, teneinde – op vraag van de verzoeker – een bijkomend verhoor van A.B. uit te voeren.

A.B. geeft echter geen gevolg aan de uitnodiging van de hogere tuchtoverheid om te worden gehoord.

3.6. Op 13 juni 2012 wordt aan de verzoeker het voorstel van de hogere tuchtoverheid tot het opleggen van de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege betekend.

3.7. Op 22 juni 2012 dient de verzoeker een verzoekschrift tot heroverweging in bij de tuchtraad. Op 21 augustus 2012 heeft de eerste hoorzitting van de tuchtraad plaats. Op 27 september 2012 legt de inspecteur-generaal van de algemene inspectie van de federale politie en van de lokale politie (hierna: de algemene inspectie) zijn "deskundigenverslag" neer. Op 2 oktober 2012 heeft de tweede hoorzitting van de tuchtraad plaats. Op 30 oktober 2012 geeft de tuchtraad zijn definitief advies waarin wordt besloten dat de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege verantwoord is.

3.8. Op 12 november 2012 beslist de hogere tuchtoverheid aan de verzoeker de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege op te leggen.

Dit is de bestreden beslissing. Ze is onder meer als volgt gemotiveerd:

> "[…]
> 4 Datum van kennisneming van de feiten
> Op 11-02-2004 neemt de waarnemend DGA kennis van de feiten via nota in referte 2.1. Het dossier wordt voor bevoegdheid toegezonden aan de directeur DAR, de gewone tuchtoverheid.
> Met zijn nota in referte 2.2 schorst de directeur DAR de verjaring inzake de termijn van zes maanden waarbinnen het inleidend verslag ter kennis moet worden gebracht.

Na ontvangst van het strafdossier op 06-07-2005 vat de directeur DAR met zijn nota in referte 2.3 de hogere tuchtoverheid met het oog op het opleggen van een zware tuchtstraf.

Met zijn brief van 15-05-2009 in referte 2.4, stelt de Procureur-generaal van het Hof van beroep te Antwerpen de dienst Intern Toezicht van de federale politie in kennis van de in kracht van gewijsde gegane eindbeslissing. De dienst Intern Toezicht (DIT) neemt kennis op 25-05-2009. Op 28-05-2009 krijg ik als DGA kennis van de gerechtelijke eindbeslissing. De initiële tuchtprocedure werd opgestart door de betekening van het inleidend verslag op datum van 8-08-2009, ruim binnen de 3 maanden nadat ik kennis kreeg van de gerechtelijke eindbeslissing. Deze tuchtprocedure kent haar eindbeslissing op 2 augustus 2010 waartegen in beroep [wordt] gegaan.

De waarnemend DGA neemt op 27-03-2012 kennis van de vernietiging door de Raad van State van de eerder genomen beslissing tot ontslag van ambtswege van INP XXXX, aan hem betekend op 5-08-2010.

Rekening houdende met het tussengekomen arrest van de Raad van State (zie referentie 2.5) werd een onregelmatigheid in de tuchtprocedure vastgesteld. Zo werd geoordeeld dat de DGA, O. Libois, niet over de vereiste taalkennis beschikte tijdens de gevoerde tuchtprocedure.

De tuchtraad oordeelde over de kennisname van de gerechtelijke eindbeslissing, hierbij de mening van de inspecteur-generaal van de AIG volgend, als volgt:

> ‘Wat het tweede onderdeel van het middel betreft, beroept verzoeker zich ten onrechte op twee schorsingsarresten RvS 16 maart 2004, nr. 129.352 (Maury) en RvS 23 januari 2004, nr. 127.388 (De Becker) geveld in 2004 door de voorzitter van de VIIIste kamer van de Raad van State die betrekking hebben op agenten van de post.
>
> Deze rechtspraak kan niet worden toegepast omdat volgens art. 95, § 3 van het administratief statuut van de agenten van de post de tuchtprocedure slechts betrekking kan hebben op de feiten die zich hebben voorgedaan of die werden vastgesteld in de zes maanden voor het aanvatten van de procedure. Dit houdt in dat de verjaringstermijn begint te lopen vanaf het plegen of de vaststelling van de feiten terwijl het onbelangrijk is wie de feiten heeft vastgesteld. Dit is heel anders in de voorliggende wet waar in artikel 56, 2e lid, TWP wordt bepaald dat de termijn slechts begint te lopen de dag dat de tuchtoverheid door de gerechtelijke overheid er van in kennis wordt gesteld dat er een gerechtelijke eindbeslissing is genomen. Voor de verjaringstermijn bepaald in artikel 56, 2e lid, TWP is de datum van de feiten onbelangrijk omdat deze termijn slechts begint te lopen op de dag dat de tuchtoverheid in kennis is gesteld van de gerechtelijke eindbeslissing.
>
> Daarbij werd in de zaak behandeld in het arrest nr. 127.388 de tuchtbeslissing ingetrokken door de meerdere, na een schorsingsarrest (geen vernietigingsarrest) van de Raad van State terwijl de vrijwillige intrekking niet dezelfde rechtsgevolgen heeft als een vernietiging door de Raad van State.
>
> In zijn arrest nr. 218.494 van 15 maart 2012 vernietigde de Raad van State de tuchtbeslissing van 02 augustus 2010 omdat het bewijs niet voorligt dat de tuchtzaak van verzoeker volledig was afgehandeld in zijn taal nu de DG Libois op het ogenblik dat hij in kennis werd gesteld van de gerechtelijke

eindbeslissing en toen hij het inleidend verslag heeft opgesteld geen blijk kon geven van de voldoende taalkennis zoals bepaald in artikel 43, §§ 3 en 4 van de bestuurstaalwet, om in tuchtzaken op te treden.

Hieruit volgt, zoals de inspecteur-generaal terecht opmerkt, dat hij op basis van de bestuurstaalwet onbevoegd was rationae materiae om op te treden in deze tuchtprocedure. Deze onbevoegdheid kwam echter maar onomstotelijk vast te staan door het arrest van de Raad van State van 15 maart 2012, datum vanaf wanneer het voor de bevoegde tuchtoverheid mogelijk werd om regelmatig in kennis te worden gesteld van de gerechtelijke eindbeslissing en de beslissing te nemen. Niets belet de bevoegde overheid om, na de vernietiging door de Raad van State van de beslissing van de onbevoegde overheid, om de beslissing opnieuw te nemen zoals de inspecteur-generaal terecht aanhaalt in zijn verslag met verwijzing naar rechtsleer en rechtspraak. Nu de bevoegde overheid kennis heeft genomen van het vernietigingsarrest op 17 maart 2012 begon de termijn om een inleidend verslag aan de verzoeker te betekenen, bepaald in artikel 56, 2e lid, TWP, met ingang van die dag te lopen omdat vanaf die dag de bevoegde tuchtoverheid de mogelijkheid had om kennis te nemen van de mededeling van de gerechtelijke eindbeslissing.'.

De tuchtoverheid kan zich vinden in deze analyse door de AIG en de tuchtraad en sluit zich hierbij dan ook aan. De datum van kennisname van het arrest van de Raad van State, 27 maart 2012, moet in aanmerking worden genomen voor het bepalen van de verjaringstermijn van zes maanden voor de betekening van het inleidend verslag van 28 maart 2012.

Ondergeschikt was de tuchtoverheid bovendien reeds van oordeel dat gezien het feit dat ik, O. Libois in deze tuchtprocedure niet de eindbeslissing had ondertekend, maar de Raad van State toch van oordeel is dat de tuchtprocedure onregelmatig is, de overheid om uitvoering te geven aan dit arrest, de tuchtprocedure dient te herstellen vanaf de begane onregelmatigheid. De eerste onregelmatigheid in de tuchtprocedure was met name het opstarten van de tuchtprocedure door het betekenen van het inleidend verslag.

Hoewel de voorbereidende handelingen in de tuchtprocedure niet werden vernietigd door de Raad van State, kan de overheid zich hier niet meer op beroepen. De voorbereidende handelingen vanaf het inleidend verslag zijn dus manifest onwettig gelet op het feit dat de bestuurstaalwet van openbare orde is en dienen dus als onbestaande te worden beschouwd. Enkel voor de rechtszekerheid werden deze handelingen nog eens expliciet ingetrokken (ref. 2.6).

Gelet op de gevolgen van een vernietigingsarrest van de Raad van State, dient de overheid zich voor het herstel van de procedure te plaatsen op het ogenblik waarop de onregelmatigheid werd begaan. Gezien de onregelmatigheid niet slaat op de beslissing van 2 augustus 2010 tot het opleggen van het ontslag van ambtswege, maar wel de gevoerde tuchtprocedure in zijn geheel aantast, heeft de vernietiging van de tuchtbeslissing door de Raad van State zijn gevolgen vanaf het opstarten van de tuchtprocedure, nl. de ondertekening van het inleidend verslag. De overheid dient zich dan ook, voor wat betreft de verjaringstermijn van de tuchtprocedure, terug te stellen op datum van 8-08-2009. Ze beschikte op dat moment hoe dan ook nog over een

resterende termijn van minstens 3 maanden om het inleidend verslag te betekenen.

De betekening van het inleidend verslag is hoe dan ook nog gebeurd binnen de resterende verjaringstermijn van ongeveer drie maanden, zelfs indien de kennisname van de gerechtelijke eindbeslissing toch plaatsvond op 28 mei 2009.

5 Ten laste gelegde feiten

Met het inleidend verslag in referte 2.7, per aangetekende zending betekend op 30-03-2012, werd aan INP XXXX het volgende tuchtvergrijp ten laste gelegd:

'Als inspecteur van de Federale Politie, fundamenteel de waardigheid van het ambt alsook zijn ambtsverplichtingen ernstig in het gedrang te hebben gebracht door buiten dienstverband, in het raam van een onrustwekkende verdwijning van een vrouw:

- Gepoogd te hebben op 29-01-04 de vader van deze vrouw af te persen door de afgifte te betrachten van een geldsom van 200.000,00 Euro, met behulp van bedreiging welke inhield dat de vader niemand mocht contacteren, gezien dit de kansen om zijn dochter terug te zien zou verkleinen;
- Meermaals tussen 21-01-2004 en 03-02-2004, gepoogd te hebben om de vader van deze vrouw op te lichten door de afgifte te betrachten van een geldsom van 100.000,00 Euro door listige kunstgrepen aan te wenden, onder de vorm van leugenachtige verklaringen, door de vader te doen geloven dat hij wist waar zijn dochter zich bevond en hem te doen geloven in de goede afloop van de verdwijning van zijn dochter, daarbij misbruik makend van het vertrouwen van de vader.

Voor deze feiten werd inspecteur XXXX door het Hof van Beroep te Antwerpen schuldig bevonden en werd hij definitief veroordeeld tot een gevangenisstraf van zes maanden;'.

6 Bewijs en toerekening van de feiten

Aangezien het arrest van het Hof van beroep kracht van gewijsde heeft bekomen, kan ik niet anders dan deze feiten als bewezen verklaren.

De uitdrukkelijke verklaring door de rechters dat INP XXXX schuldig is aan de feiten houdt noodzakelijk en onbetwistbaar in dat de ten laste gelegde feiten hem dienen te worden toegerekend.

Op vraag van de verdediging heb ik wel een bijkomend onderzoek bevolen omtrent de aanwezigheid van INP XXXX op 26-01-2004 te Tienen, dit bij een collega. Hiervoor werd dhr. [A.B.] uitgenodigd om gehoord te worden, doch dhr. [A.B.] heeft geen gevolg gegeven aan de uitnodiging om gehoord te worden.

Uit een vroeger verhoor van de heer [A.B.], door INP XXXX als bijlage gevoegd bij zijn verweerschrift (Ref. 2.8), blijkt echter dat deze zich niet meer kan herinneren op welk moment juist INP XXXX die namiddag aanwezig was bij zijn collega [M.] te Tienen. Deze verklaring ondergraaft dan ook op geen enkele manier het arrest van het Hof van beroep.

De ten laste gelegde feiten zoals hierboven omschreven staan dan ook vast en zijn bewezen. Ik verwijs tevens naar het advies van de tuchtraad hieromtrent gegeven.

Voor de repliek op het verweerschrift van INP XXXX wordt verwezen naar het voorstel van zware tuchtsanctie (ref. 2.12) dat hier wordt hernomen en naar het advies van de tuchtraad hieromtrent.

7 Kwalificatie en ernst van het tuchtvergrijp

7.1 Kwalificatie als tuchtvergrijp

De aan INP XXXX ten laste gelegde feiten zijn strijdig met de artikelen 130 en 132 van de WGP alsook met de punten 26 en 28 van de bijlage bij het koninklijk besluit van 10-05-2006 houdende vaststelling van de deontologische code van de politiediensten.

Meer in het bijzonder benadrukt art. 130 van de WGP de integriteit van de politieambtenaar. Zo speelt integriteit een belangrijke rol binnen de zeven pijlers van een gemeenschapsgerichte politiezorg en dient dus als basis voor het politiewerk beschouwd te worden. Het doen naleven van de wet is één van de belangrijkste taken van de politie. Integer handelen betekent minstens handelen in overeenstemming met de wet. Door het plegen van de feiten die een inbreuk vormen op het strafwetboek, getuigt INP XXXX van een ernstig gebrek aan beroepsernst en integriteit;

Artikel 132 van de WGP stelt dat het personeelslid elke gedraging vermijdt, zelfs buiten de uitoefening van het ambt, die het vervullen van de ambtsplichten in de weg kan staan of met de waardigheid van het ambt strijdig is.

Als politieambtenaar heeft men te allen tijde een voorbeeldfunctie. Het is de leden van de politiediensten verboden het gezag en de reputatie van hun collega's en meerderen, alsook het vertrouwen dat het publiek moet hebben in de dienst, aan te tasten. Door het plegen van de ten laste gelegde feiten, waarvoor INP XXXX veroordeeld werd en die bovendien een belangrijke weerklank in de pers hebben gekregen, heeft hij op een ontegensprekelijke wijze het politieambt in opspraak gebracht en pleegde hij een inbreuk op art. 132 WGP.

Gelet op deze elementen ben ik dan ook van oordeel dat de ten laste gelegde feiten een tekortkoming uitmaken op de bovenvermelde beroepsplichten en dat ze de waardigheid van het ambt ernstig in het gedrang hebben gebracht en bijgevolg een tuchtinbreuk uitmaken.

7.2 Ernst van het tuchtvergrijp

Het Hof van Beroep heeft INP XXXX onder meer veroordeeld voor inbreuken op art. 470 en 496 van het Strafwetboek.

Overwegende de veroordeling van het Hof van beroep te Antwerpen tot de effectieve gevangenisstraf van 6 maanden waarbij ze het gedrag en de begane feiten van INP XXXX laakt door te stellen dat: 'de beklaagde louter uit geldgewin misbruik maakte van het ongeluk van het slachtoffer, wiens dochter reeds spoorloos was en hieruit munt te willen slaan. Het feit dat beklaagde van beroep lid van de federale politie is maakt deze feiten des te laakbaarder.';

Overwegende dat INP XXXX door de gepleegde feiten waarvoor hij werd veroordeeld, zwaar tekort is gekomen aan zijn beroepsplichten;

Overwegende dat INP XXXX als politieambtenaar een voorbeeldfunctie heeft en van hem in ieder geval verwacht mag worden dat hij zelf de wetten strikt naleeft. Door in dit geval zelf de strafwet te overtreden door zeer ernstige strafrechtelijke feiten te plegen geeft INP XXXX uiting van een groot gebrek aan beroepsernst en vooral integriteit;

Overwegende dat INP XXXX het beroep als politieambtenaar en het imago van de politie ernstig heeft geschaad door één van de meest fundamentele waarden van het beroep met de voeten te treden, namelijk de bescherming van de medeburgers en de bijstand die deze van de politie mogen verwachten. Het is dan ook bijzonder cynisch dat hij, zij het dan buiten de diensturen, het slachtoffer, op het ogenblik dat dit geconfronteerd wordt met een onrustwekkende verdwijning van zijn dochter, meermaals en zonder scrupules gaat benaderen met het oog hem af te persen en op te lichten. Een dergelijke reactie getuigt van een groot gebrek aan beroepsethiek en geeft aan dat hij niet langer thuishoort binnen de politie;

Overwegende dat INP XXXX door het plegen van zeer ernstige strafrechtelijke feiten de strafwet heeft overtreden en dit onherstelbare schade heeft toegebracht aan het geloof en het vertrouwen dat de maatschappij kan hebben in deze politieambtenaar en de politieorganisatie in haar geheel. Daarnaast hoeft het geen betoog dat door dergelijke acties het vertrouwen dat de overheid in haar politieambtenaren stelt en het vertrouwen dat de politie naar haar klanten moet uitstralen volledig teloorgaat. De bevolking gaat immers nooit aanvaarden dat een politieman zich overgeeft aan dergelijke feiten. Dit vertrouwen van de bevolking in de politie is echter van cruciaal belang aangezien dit de nodige legitimiteit geeft aan haar optreden.

Overwegende de ernstige inbreuk op de beroepsethiek door INP XXXX door in plaats van bijstand te verlenen aan een slachtoffer van een misdrijf dit slachtoffer te misleiden met als doel munt te slaan uit de verdwijning van een vrouw;

Overwegende de ernst van de feiten en de onvermijdelijke media-aandacht die de veroordeling van INP XXXX heeft teweeggebracht die de waardigheid van het ambt ernstig heeft geschaad. Bovendien zijn deze feiten ingevolge hun publicaties in de pers en hun behandeling in openbare zitting zeer nefast voor het algemeen imago van de politie en verzwakken zij automatisch het gezag van de politiediensten, wat uiteraard nefast is voor hun goede werking.
Dit blijkt bovendien opnieuw uit de grote media-aandacht die ontstond na het vernietigingsarrest door de Raad van State.

Overwegende de onherstelbaar geschonden vertrouwensband intern de politie. Het is immers logisch dat de chefs en collega's geen enkel vertrouwen meer kunnen hebben in een medewerker die dergelijke strafrechtelijke feiten heeft gepleegd. Zelfs na de in tussentijd verstreken termijn, zouden velen verwonderd maar ook verontwaardigd zijn wanneer ze zouden vaststellen dat een inspecteur die veroordeeld werd voor zeer laakbare feiten, alsnog opnieuw in actieve dienst zou treden. Ook de tuchtraad is in [zijn] advies van oordeel dat deze feiten bijzonder laakbaar zijn en dat de hele organisatie zou besmet worden mocht betrokkene in actieve dienst blijven.

Overwegende dat de vaststellingen als uitermate ernstige tuchtrechtelijke tekortkomingen moeten worden beschouwd en als dusdanig ook uitermate zwaar moeten gesanctioneerd worden;

Overwegende dat zoniet de zwaarste tuchtstraf van afzetting zich opdringt;

Overwegende de zeer pertinente motivering in het advies van de tuchtraad hieromtrent waarbij ik me volledig aansluit.

[…]

9 Beslissing

[...]

Gelet op de ten laste gelegde feiten zoals omschreven in punt 5;

Aangezien ik van oordeel ben dat:

• deze feiten bewezen zijn en INP XXXX moeten worden toegerekend;

• deze feiten een tuchtinbreuk uitmaken in de zin van art. 3 van de tuchtwet;

Overwegende dat deze feiten uitzonderlijk ernstig zijn; dat zij door hun aard de zo noodzakelijke vertrouwensband met enerzijds de bevolking en anderzijds de chefs en collega's onherroepelijk hebben geschaad; dat aan de maatschappij een belangrijk signaal dient te worden gegeven dat dergelijke feiten onmogelijk kunnen worden getolereerd en dat personeelsleden, die dergelijke feiten plegen, niet thuis horen binnen de politie; dat, gelet op de huidige voorlopige schorsing bij ordemaatregel van INP XXXX, een herneming van zijn functies binnen de politie de geloofwaardigheid van de politie bij de bevolking in grote mate zou aantasten; dat omwille van deze elementen en mijn beschouwingen in punt 7 de zwaarste tuchtstraf met name de afzetting, zou moeten worden opgelegd;

Overwegende het feit dat zelfs meerdere individuele collega's nog wel willen samenwerken met INP XXXX, geen afbreuk doet aan de vastgestelde fundamentele en definitieve vertrouwensbreuk in hoofde van de overheid;

Overwegende dat ik bij de bepaling van de strafmaat rekening wens te houden met zijn blanco tuchtverleden en zijn evaluatie in de periode voor het plegen van de feiten;

Overwegende dat het herstel in eer en rechten louter een invloed heeft op de uitvoering van de straf en dus geen afbreuk doet aan de ernst van de feiten;

Overwegende dat wel reeds enige tijd is verstreken tussen de tuchtfeiten en het inleiden van de tuchtprocedure. Daarom kan het volstaan de tuchtstraf van de afzetting te milderen. Desondanks dient rekening te worden gehouden met de bijzondere ernst van de feiten en de veroordeling door het Hof van Beroep tot een effectieve gevangenisstraf van zes maanden. Dat deze feiten getuigen van een ernstig gebrek aan beroepsernst en beroepsethiek. Dat het belangrijk blijft om naar de bevolking toe een krachtig signaal te geven dat dergelijke personeelsleden niet thuis horen binnen de politie;

Bovendien heb ik de nodige actieve houding aan de dag gelegd als tuchtoverheid om het dossier geen onnodige vertraging te laten oplopen. De termijn die de gerechtelijke procedure in beslag nam, kan ook niet worden toegerekend aan de administratieve overheden;

Gelet op het definitieve advies van de tuchtraad dat integraal wordt onderschreven.

In mijn hoedanigheid van hogere tuchtoverheid en het advies van de tuchtraad in ref. 2.14 bijtredend,

beslis ik voor u voor dit tuchtvergrijp het ontslag van ambtswege op te leggen.

[...]".

IV. Onderzoek van de vordering

4. Overeenkomstig artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan slechts tot de schorsing van de tenuitvoerlegging worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

Ernst van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

5. De verzoeker voert de schending aan van artikel 56 van de tuchtwet, doordat:

- de beslissing tot opschorting van de verjaringstermijn werd genomen door een onbevoegde overheid (eerste onderdeel);
- het inleidend verslag van 6 augustus 2009 werd betekend meer dan anderhalf jaar nadat het Hof van Cassatie op 8 januari 2008 het eindarrest over de strafprocedure had gewezen (tweede onderdeel);
- het inleidend verslag van 28 maart 2012 werd betekend meer dan drie jaar na de kennisneming van de feiten door de tuchtoverheid (derde onderdeel).

Hij licht het middel als volgt toe.

Eerste onderdeel

6. Overeenkomstig artikel 38 *juncto* artikel 56 van de tuchtwet is de hogere tuchtoverheid bevoegd om de beslissing tot schorsing van de verjaringstermijn te nemen in de zaken waarin zij van oordeel is dat de feiten in aanmerking komen voor een zware tuchtstraf. Te dezen werd de beslissing tot

schorsing van de verjaringstermijn op 23 februari 2004 genomen door de directeur van de directie van de algemene reserve in zijn hoedanigheid van gewone tuchtoverheid van de verzoeker en derhalve niet door het bevoegde overheidsorgaan, de hogere tuchtoverheid, waardoor de mogelijkheid tot het opleggen van een tuchtstraf reeds verjaard was in de procedure die geleid heeft tot het vernietigingsarrest nr. 218.494 van 15 maart 2012 van de Raad van State.

Tweede onderdeel

7. Het arrest van het Hof van Cassatie van 8 januari 2008 heeft in de strafprocedure een gerechtelijke eindbeslissing genomen. Het inleidend verslag werd evenwel pas op 8 augustus 2009, meer dan anderhalf jaar later, aan de verzoeker ter kennis gebracht. Op dat ogenblik was de tuchtvordering reeds verjaard. De hogere tuchtoverheid kan uit de brief van de substituut-procureur-generaal bij het hof van beroep te Antwerpen van 15 september 2008, waarin wordt gesteld dat er op die datum nog geen uitspraak over de cassatievoorziening is, geen argument putten om tot de niet-verjaring van de tuchtvordering te besluiten. De Belgische Staat heeft immers maar één rechtspersoonlijkheid en is één en ondeelbaar, zodat de minister van Binnenlandse Zaken de nalatigheid van de gerechtelijke overheden om het arrest van het Hof van Cassatie onmiddellijk of minstens binnen een redelijke termijn aan haar te betekenen, niet kan inroepen. De tuchtvordering was dan ook reeds verjaard in de procedure die aanleiding heeft gegeven tot de beslissing die bij arrest nr. 218.494 van 15 maart 2012 van de Raad van State werd vernietigd, zodat ook tot de verjaring van de tuchtvordering in de daaropvolgende tuchtprocedure moet worden besloten.

Derde onderdeel

8. Na de vernietiging van de beslissing van 2 augustus 2010 door het arrest nr. 218.494 van 15 maart 2012 van de Raad van State kon de tuchtoverheid de tuchtprocedure niet hernemen middels het betekenen van een nieuw inleidend verslag. De kennisneming van de feiten door de tuchtoverheid

dateert immers van meer dan drie jaar vroeger en de tuchtvordering is derhalve verjaard.

In de bestreden beslissing verwijst de tuchtoverheid, ter verantwoording van haar stelling dat de tuchtvordering nog niet is verjaard, in hoofdorde naar het advies van de inspecteur-generaal van de algemene inspectie en naar het advies van de tuchtraad, waarin wordt gesteld dat de verjaringstermijn slechts een aanvang heeft genomen op het ogenblik dat de tuchtoverheid kennis heeft genomen van het arrest nr. 218.494 van 15 maart 2012. De tuchtoverheid valt aldus de stelling bij van de inspecteur-generaal en de tuchtraad volgens dewelke hoofdcommissaris O. Libois, die de tuchtprocedure heeft gevoerd die tot de tuchtstraf van 2 augustus 2010 heeft geleid, niet voldeed aan de vereisten van de bestuurstaalwet en derhalve geen bevoegde tuchtoverheid was en de door artikel 56 van de tuchtwet voorgeschreven verjaringstermijn slechts begint te lopen na de kennisneming van de feiten door de bevoegde tuchtoverheid. Een schending van de bestuurstaalwet leidt evenwel niet tot de onbevoegdheid *ratione materiae* van het betrokken overheidsorgaan en indien directeur-generaal O. Libois zich door een wettelijk tweetalige had laten bijstaan, was er bovendien geen schending van de bestuurstaalwet geweest. Wanneer de tuchtoverheid na de vernietiging van haar beslissing door de Raad van State een nieuwe beslissing neemt, dient zij rekening te houden met de feitelijke en juridische omstandigheden die zich sinds de vernietigde beslissing hebben voorgedaan. Te dezen is de termijn om het inleidend verslag te betekenen inmiddels ruimschoots overschreden. De tuchtoverheid kan zich niet op haar eigen onwettig handelen steunen om de verjaringstermijn opnieuw te laten aanvangen, want dit zou in strijd zijn met het algemeen rechtsbeginsel dat is verwoord in de rechtsspreuk *"Nemo auditur propriam turpitudinem allegans"*. En zelfs indien de schending van de bestuurstaalwet wel tot de onbevoegdheid van de tuchtoverheid zou leiden, dan nog moet worden vastgesteld dat de tuchtvordering verjaard is. De gewone tuchtoverheid, het diensthoofd van de verzoeker, had immers ten laatste in 2009 kennis van de feiten en de hogere tuchtoverheid, de waarnemend directeur-generaal, ten laatste op 2 augustus 2010.

Voorts stelt de tuchtoverheid in de bestreden beslissing in ondergeschikte orde dat zij zich voor wat de verjaringstermijn betreft, kan terugplaatsen op de datum van 8 augustus 2009 – dit is de datum van de kennisgeving van het inleidend verslag dat heeft geleid tot de later vernietigde tuchtstraf van 2 augustus 2010 – en dat zij dienvolgens nog over een termijn van minstens drie maanden beschikte om een nieuw inleidend verslag te betekenen. De tuchtoverheid gaat hierbij ervan uit dat alle voorbereidende handelingen van de beslissing van 2 augustus 2010, ofschoon ze niet uitdrukkelijk werden vernietigd, behept zijn met een vormgebrek dat ze manifest onwettig maakt, zodat ze als onbestaande moeten worden beschouwd, en dat zij zich in het kader van het rechtsherstel kan terugplaatsen op het ogenblik van de eerste onregelmatigheid – de betekening van het inleidend verslag. Weliswaar wordt een vernietigde beslissing geacht nooit te hebben bestaan, maar dit betekent niet dat de feitelijke gevolgen ervan kunnen worden uitgewist. De nietigheid van het inleidend verslag schort met andere woorden de termijn om dat verslag te betekenen niet op. In dit verband kan worden verwezen naar het arrest nr. 129.352 van 16 maart 2004 van de Raad van State in zake Maury. Bovendien heeft de tuchtoverheid omwille van de rechtszekerheid de voorbereidende handelingen van de beslissing van 2 augustus 2010 ingetrokken. Zoals de Raad van State in het arrest nr. 185.771 van 21 augustus 2008 in zake Barra heeft geoordeeld, dient de tuchtoverheid in dat geval wel degelijk rekening te houden met de door artikel 56 van de tuchtwet voorgeschreven verjaringstermijn en heeft zij na het verstrijken van die verjaringstermijn niet langer de mogelijkheid om de tuchtprocedure te hernemen.

9. De verwerende partij betwist in haar nota het standpunt van de verzoeker en suggereert aan het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag te stellen over de bestaanbaarheid van artikel 56, eerste lid, van de tuchtwet met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet “in de interpretatie” dat het in de weg staat van een rechtsherstellende beslissing na een vernietigingsarrest van de Raad van State op grond van een procedurefout bij het betekenen van het inleidend verslag, terwijl dat niet het geval zou zijn wanneer het vernietigingsarrest zou zijn uitgesproken op grond van diezelfde procedurefout begaan na de ontvangst van het advies van de tuchtraad.

Beoordeling

Eerste onderdeel

10. In dit middelonderdeel voert de verzoeker in essentie aan dat artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet werd geschonden doordat de beslissing om de termijn voor de betekening van het inleidend verslag op te schorten werd genomen door de gewone tuchtoverheid, terwijl het de hogere tuchtoverheid is die bevoegd is om een tuchtprocedure in te leiden wanneer zij kennis krijgt van feiten die naar haar oordeel in aanmerking komen voor een zware tuchtstraf. Het is dan ook die hogere tuchtoverheid die bevoegd is om te beslissen over de opschorting van de termijn voor het betekenen van het inleidend verslag.

11. Artikel 56, eerste en tweede lid, van de tuchtwet luidt:

> "De betekening van het inleidend verslag aan het personeelslid moet geschieden binnen zes maanden na de kennisneming of vaststelling van de feiten door een bevoegde tuchtoverheid. Bij ontstentenis en onder voorbehoud van het tweede lid, kan geen tuchtvordering meer worden ingesteld.
>
> In het geval dat een opsporingsonderzoek loopt of de strafvervolging is ingesteld voor dezelfde feiten, begint die termijn te lopen de dag dat de tuchtoverheid door de gerechtelijke overheid ervan in kennis gesteld wordt dat er een gerechtelijke eindbeslissing werd genomen of dat het dossier geseponeerd is dan wel de strafvordering vervallen is".

12. In zijn arrest nr. 210.637 van 24 januari 2011 over verzoekers vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de tuchtstrafbeslissing van 2 augustus 2010 heeft de Raad van State dezelfde grief van de verzoeker op grond van de volgende overwegingen niet ernstig bevonden:

> "De opschorting van de verjaringstermijn in geval van een opsporingsonderzoek of een strafvervolging volgt uit de wet zelf zonder dat daarover een beslissing moet genomen worden door de tuchtoverheid. De omstandigheid dat de wet aan het bestuur geen vrijbrief schenkt om passief het vervolg van de strafrechtelijke procedure af te wachten en dat het binnen dat kader aangewezen is dat de tuchtoverheid in alle duidelijkheid haar intenties over het al dan niet inzetten van de tuchtprocedure veruitwendigt, doet geen afbreuk aan het beginsel dat door de wet is ingesteld en voor de werking waarvan geen mededeling vereist is.

Of er een mededeling omtrent de opschorting van de procedure gebeurd is en van wie deze mededeling uitgaat heeft dan ook geen invloed op de toepassing van artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet. De verzoeker verliest trouwens uit het oog dat, op het ogenblik dat de directeur DAR hem heeft meegedeeld dat de termijn voor het betekenen van het inleidend verslag opgeschort werd omdat er een strafrechtelijke vervolging ingesteld was tegen de verzoeker, de directeur DAR de bevoegde tuchtoverheid was, aangezien het informatieverslag hem door de hogere tuchtoverheid overgemaakt was 'voor onderzoek en de te treffen maatregelen'. Het feit dat de directeur DAR naderhand de hogere tuchtoverheid vat omdat hij van oordeel is dat het tuchtvergrijp in aanmerking komt voor een zware tuchtstraf doet geen afbreuk aan het feit dat hij voordien de bevoegde tuchtoverheid was en bijgevolg kon meedelen aan de verzoeker dat de termijn overeenkomstig artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet opgeschort was".

De Raad van State ziet geen reden om thans anders te oordelen.

13. Het eerste middelonderdeel is niet ernstig.

Tweede onderdeel

14. In dit middelonderdeel voert de verzoeker in essentie aan dat het inleidend verslag van 6 augustus 2009 hem niet binnen de voorgeschreven termijn werd betekend, aangezien meer dan anderhalf jaar verstreken was sinds het arrest van het Hof van Cassatie over de strafprocedure, waardoor de tuchtvordering reeds verjaard was in de tuchtprocedure die geleid heeft tot het vernietigingsarrest nr. 218.494 van 15 maart 2012 van de Raad van State.

15. Ook dit standpunt van de verzoeker werd door de Raad van State reeds niet bijgevallen in zijn arrest nr. 210.637 van 24 januari 2011 over verzoekers vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de tuchtstrafbeslissing van 2 augustus 2010. De Raad oordeelde als volgt:

"De zogenaamde ondeelbaarheid van de Staat, waar de verzoeker naar verwijst, is een begrip dat de Raad van State niet bekend is.

De procureur-generaal heeft op 15 september 2008 aan de tuchtoverheid medegedeeld dat er nog geen uitspraak was over het cassatieberoep van de verzoeker. Later, op 15 mei 2009, heeft de procureur-generaal de tuchtoverheid ervan verwittigd dat het Hof van Cassatie het cassatieberoep van de verzoeker

op 8 januari 2008 verworpen had. Volgens de verzoeker vitieert die vergissing vanwege de gerechtelijke overheid het tuchtstrafbesluit.

De tuchtoverheid, die op geregelde tijdstippen geïnformeerd heeft naar de stand van het strafdossier, kan niet verantwoordelijk gesteld worden voor de vertraging die de tuchtzaak opgelopen heeft door de inlichtingen die zij van de gerechtelijke overheid verkregen heeft en die zij voor correct mocht aannemen. De nalatigheid van de gerechtelijke overheid om, ondanks de geregelde vraag om inlichtingen vanwege de verwerende partij, de gerechtelijke uitspraak met bekwame spoed aan de tuchtoverheid ter kennis te brengen, te dezen nog versterkt door de vergissing in de mededeling van 15 september 2008, kan op zich niet tot gevolg hebben dat geen tuchtprocedure meer opgestart kon worden. De verzoeker had overigens, door zelf een initiatief te nemen om de tuchtoverheid te verwittigen van de eindbeslissing op strafrechtelijk vlak, de verwerende partij tot handelen kunnen dwingen; in die zin is hij zelf verantwoordelijk voor de vertraging bij het opstarten van zijn tuchtzaak en kan hij aan de verwerende partij geen verwijten richten".

De Raad van State bevestigt deze overwegingen voor de voorliggende zaak. De omstandigheid dat de Belgische Staat slechts één rechtspersoonlijkheid heeft, doet geen afbreuk aan de vaststelling dat artikel 56 van de tuchtwet bepaalt dat de tuchtoverheid door de gerechtelijke overheid ervan in kennis wordt gesteld dat er een gerechtelijke eindbeslissing werd genomen of dat het dossier werd geseponeerd, dan wel dat de strafvordering is vervallen. De tuchtoverheid is bijgevolg volgens de wet afhankelijk van een mededeling door de gerechtelijke overheid. Bij gebrek aan een dergelijke mededeling kan de tuchtoverheid geen onzorgvuldigheid of inertie worden verweten indien zij, zoals in dit geval, op geregelde tijdstippen bij de gerechtelijke overheid heeft geïnformeerd naar de stand van zaken.

16. Het tweede middelonderdeel is niet ernstig.

Derde onderdeel

17. In dit middelonderdeel betwist de verzoeker in essentie dat de verwerende partij na de vernietiging van de tuchtstrafbeslissing van 2 augustus 2010 nog de mogelijkheid had om de tuchtprocedure te hernemen en een nieuw inleidend verslag te betekenen, aangezien het nieuw inleidend verslag werd betekend meer dan drie jaar na de kennisneming van de feiten.

18. In dit geval is de verjaringstermijn van zes maanden binnen dewelke het inleidend verslag aan het personeelslid moest worden betekend, overeenkomstig artikel 56, tweede lid, van de tuchtwet aangevangen toen de procureur-generaal met een brief van 15 mei 2009 de hogere tuchtoverheid ervan in kennis stelde dat een gerechtelijke eindbeslissing was genomen. Op 6 augustus 2009, nog geen drie maanden later, werd het inleidend verslag opgesteld en vervolgens aan de verzoeker betekend.

Bij arrest nr. 218.494 van 15 maart 2012 heeft de Raad van State de beslissing van de directeur-generaal van de algemene directie van de bestuurlijke politie van 2 augustus 2010 waarbij aan de verzoeker, na het verder verloop van de tuchtprocedure, de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege werd opgelegd, vernietigd omdat directeur-generaal O. Libois die de tuchtprocedure had gevoerd, niet over het door de bestuurstaalwet vereiste taalbrevet beschikte.

19. Na een vernietigingsarrest vermag de tuchtoverheid de in de vernietigingsgrond vastgestelde onwettigheid te remediëren, door de tuchtprocedure vanaf dat punt te hernemen. Eventuele vervaltermijnen dienen daarbij te worden gerespecteerd.

In dit geval lijkt dit te betekenen dat de tuchtoverheid het inleidend verslag van 6 augustus 2009 vermocht te vervangen door een inleidend verslag dat werd opgesteld door de waarnemend directeur-generaal, waarvan niet wordt betwist dat hij voldeed aan de door de bestuurstaalwet gestelde vereisten. In de huidige stand van de rechtspleging wordt aangenomen dat deze waarnemend directeur-generaal na de kennisneming van het vernietigingsarrest nr. 218.494 van 15 maart 2012 van de Raad van State op zijn minst nog beschikte over het gedeelte van de verjaringstermijn dat de tuchtoverheid restte toen het inleidend verslag waarvan de onwettigheid uit het vernietigingsarrest van de Raad van State kan worden afgeleid, aan de verzoeker ter kennis werd gebracht. Die resterende termijn was op het ogenblik van de betekening van het nieuwe inleidend verslag van 28 maart 2012 alleszins niet verstreken.

20. Gelet op wat voorafgaat, is er geen aanleiding om de door de verwerende partij gesuggereerde prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof te stellen.

21. Het derde middelonderdeel is niet ernstig.

22. Het eerste middel is in geen van zijn onderdelen ernstig.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

23. De verzoeker voert in het middel de schending aan van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (hierna: het EVRM), het daarin vervatte redelijke termijnvereiste en de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen.

Hij licht toe dat de feiten waarvoor de bestreden beslissing hem een tuchtstraf oplegt, dateren van 2004 en dus meer dan acht jaar geleden zijn gebeurd en dat bovendien een gerechtelijke eindbeslissing daarover werd genomen op 8 januari 2008. Het vereiste van de redelijke termijn verplicht het bestuur ertoe binnen een redelijke termijn uitspraak te doen over de gegrondheid van de tuchtfeiten die een ambtenaar ten laste worden gelegd. De schorsing van de verjaringstermijn verleent geen vrijstelling van dit vereiste en het bestuur kan zich niet beroepen op het eigen onwettig en onzorgvuldig handelen om voorbij te gaan aan de verplichting een tuchtstraf op te leggen binnen een redelijke termijn. De verzoeker merkt op dat de tuchtoverheid reeds tweemaal een beslissing heeft genomen waarbij zijn loopbaan werd beëindigd, namelijk op 26 mei 2009 – beslissing die door de minister werd ingetrokken – en op 2 augustus 2010 – beslissing die door de Raad van State werd vernietigd. Hij besluit dat de redelijke termijn om hem alsnog de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege op te leggen, is verstreken.

Voorts laat de verzoeker gelden dat uit de bestreden beslissing niet blijkt dat rekening werd gehouden met het verweer dat hij gesteund op de schending van het redelijke termijnvereiste heeft gevoerd in zijn verweerschrift en in zijn verzoek tot heroverweging.

Beoordeling

24. De waarborgen vervat in artikel 6 van het EVRM zijn in beginsel niet van toepassing op procedures voor organen van het actief bestuur. Voor een administratieve overheid die een beslissing neemt over een tuchtprocedure, geldt evenwel het beginsel van behoorlijk bestuur dat haar ertoe verplicht om ook bij afwezigheid van een normatieve termijn, een beslissing te nemen binnen een redelijke termijn. Het redelijke karakter van de termijn moet worden getoetst aan de concrete gegevens van de zaak, zoals onder meer de aard en de complexiteit van de feiten en het eventuele bestaan van een strafrechtelijke vervolging.

25. Te dezen lijkt de omstandigheid dat de feiten die aan de grondslag liggen van de bestreden tuchtstrafbeslissing dateren van 2004, niet toe te laten te besluiten dat het beginsel van de redelijke termijn door de tuchtoverheid is geschonden.

Vooreerst hebben die feiten het voorwerp uitgemaakt van een strafrechtelijk onderzoek dat op 8 januari 2008 tot een gerechtelijke eindbeslissing heeft geleid die pas op 15 mei 2009 aan de verwerende partij werd meegedeeld. Het eerste onderdeel van het eerste middel waarin de verzoeker aanvoert dat de beslissing tot opschorting van de verjaringstermijn niet door de bevoegde overheid werd genomen, werd zo-even niet ernstig bevonden. De verzoeker voert niet aan dat de tuchtoverheid het eindresultaat van de strafrechtelijke procedure hoe dan ook niet had mogen afwachten. Hij heeft bovendien zelf nagelaten aan de tuchtoverheid mee te delen dat er al een gerechtelijke eindbeslissing was, hoewel hij daartoe de mogelijkheid had.

Voorts heeft de verwerende partij, kort na de kennisneming van de gerechtelijke eindbeslissing, de verzoeker op 26 mei 2009 ambtshalve en zonder opzeggingstermijn definitief uit zijn ambt ontslagen. Naar aanleiding van het beroep tot nietigverklaring dat de verzoeker hiertegen bij de Raad van State had ingesteld, heeft de verwerende partij deze beslissing op 3 augustus 2009 ingetrokken. Vrijwel onmiddellijk na deze intrekkingsbeslissing heeft de tuchtoverheid op 6 augustus 2009 het inleidend verslag opgesteld dat heeft geleid tot de beslissing van 2 augustus 2010 waarbij aan de verzoeker de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege werd opgelegd. Tegen deze beslissing heeft de verzoeker een vordering tot schorsing en een beroep tot nietigverklaring bij de Raad van State ingesteld. De vordering tot schorsing werd verworpen bij arrest nr. 210.637 van 24 januari 2011, maar de beslissing van 2 augustus 2010 werd vernietigd bij arrest nr. 218.494 van 15 maart 2012. Net zo min als de duur van de strafrechtelijke procedure, kan ook de duur van de procedure voor de Raad van State niet aan de verwerende partij worden aangerekend. De tuchtoverheid heeft ook vrijwel onmiddellijk na de kennisneming van het vernietigingsarrest nr. 218.494 van 15 maart 2012 de tuchtprocedure hernomen en heeft vervolgens met bekwame spoed, zo lijkt, na de door de tuchtwet voorgeschreven procedurestappen de bestreden tuchtstrafbeslissing op 12 november 2012 genomen, zodat haar niet kan worden verweten dat zij de tuchtprocedure al te lang heeft laten aanslepen.

Er lijkt dan ook geen schending van de redelijke termijn in hoofde van de tuchtoverheid te kunnen worden aangenomen.

26. De bestreden beslissing verwijst naar het definitieve advies van de tuchtraad dat “integraal wordt onderschreven”. Dit advies zet uiteen waarom de tuchtraad van oordeel is dat de bezwaren van de verzoeker betreffende de schending van de redelijke termijn niet gegrond zijn. Uit deze motivering door verwijzing blijkt dat de hogere tuchtoverheid die bezwaren bij haar beoordeling heeft betrokken, maar niet gegrond acht.

De formele motiveringsplicht lijkt derhalve evenmin geschonden.

27. Het tweede middel is niet ernstig.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

28. De verzoeker voert de schending aan van artikel 6 van het EVRM, de rechten van verdediging en het daarin vervatte recht op bijstand van een advocaat, het vermoeden van onschuld en de materiële motiveringsplicht, doordat het eerste verhoor van de verzoeker door de politiediensten heeft plaatsgehad zonder de aanwezigheid van een advocaat, de verzoeker strafrechtelijk werd veroordeeld op basis van een eenzijdig onderzoek, de feiten niet werden bewezen en zelfs werden tegengesproken door het slachtoffer en de bestreden beslissing werd gesteund op de bevindingen van het strafonderzoek.

De verzoeker licht toe dat de hogere tuchtoverheid om tot het oordeel te komen dat de ten laste gelegde feiten bewezen zijn, zich ten volle heeft gesteund op het arrest van het hof van beroep te Antwerpen van 10 september 2007. Dit arrest sluit zich aan bij de motieven van het vonnis van de correctionele rechtbank te Hasselt van 20 oktober 2006 dat op zijn beurt is gesteund op verklaringen die de verzoeker bij zijn ondervraging op 4 februari 2004 door de politiediensten en op 5 februari 2004 door de onderzoeksrechter heeft afgelegd zonder de aanwezigheid van een advocaat, terwijl het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in zijn arrest over de zaak Salduz t./Turkije van 27 november 2008 zich reeds heeft uitgesproken over de eventuele schending van artikel 6 van het EVRM door de afwezigheid van een advocaat tijdens het verhoor en volgens de rechtspraak van het Hof van Cassatie rechtstreeks, noch onrechtstreeks rekening mag worden gehouden met bewijselementen die op onrechtmatige wijze werden verkregen. Aangezien artikel 6 van het EVRM rechtstreekse werking heeft, kon in het onderzoek naar het bewijs van de tuchtfeiten geen rekening

worden gehouden met het vonnis van de correctionele rechtbank en het arrest van het hof van beroep, maar drong een nieuw onderzoek van de feiten zich op. Niettegenstaande de verzoeker voor de tuchtoverheid heeft laten gelden dat de verklaringen waarop zijn strafrechtelijke veroordeling werd gesteund, onder dwang waren afgelegd, is de bestreden beslissing voorbijgegaan aan dit verweer en heeft ze zich integraal aangesloten bij die veroordeling.

De verzoeker betwist voorts dat de feiten ook zonder zijn incriminerende verklaringen bewezen waren. In dit verband wijst hij erop dat het slachtoffer naar hem een brief heeft gezonden waarin hij stelt dat de verzoeker niet de persoon is die hem heeft afgeperst, terwijl het gerecht de betrokkene nooit over de inhoud van die brief heeft gehoord. Voorts stelt de verzoeker dat het niet mogelijk is dat hij op 22 januari 2004 om 15.32u vanuit Tienen naar het slachtoffer heeft gebeld, aangezien hij die dag tot 15.36u heeft gewerkt. Ten slotte stelt de verzoeker dat uit de verklaringen van B.M. en A.B. blijkt dat hij op 26 januari 2004 zich onmogelijk onder de zendmast te Oreye kon hebben bevonden, aangezien hij toen bij B.M. was.

Beoordeling

29. Wanneer de Raad van State in het kader van een vernietigingsberoep uitspraak moet doen over de rechtmatigheid van een tuchtbeslissing, heeft hij niet tot taak om als rechter in beroep in de plaats van de tuchtoverheid uit te maken wat naar zijn oordeel als de juiste toedracht van de aan de beslissing ten grondslag liggende feiten moet worden beschouwd. De Raad van State mag enkel nagaan of de administratieve overheid rechtmatig tot haar voorstelling van de feiten is kunnen komen en de feiten terecht voor bewezen kon houden. De Raad beschikt dienaangaande slechts over een marginale toetsingsbevoegdheid.

In dit geval heeft de tuchtoverheid zich voor haar voorstelling van de feiten gebaseerd op het arrest van het hof van beroep te Antwerpen van 10 september 2007, dat naderhand niet onregelmatig werd bevonden door het Hof

van Cassatie. Gelet op de kracht van het gewijsde waarmee dit arrest is bekleed, kon en moest de tuchtoverheid de door de strafrechter bewezen geachte feiten voor bewezen houden. Verzoekers argumentatie in verband met de brief die hij van het slachtoffer ontving en zijn telefoongebruik op 22 en 26 januari 2004 verandert niets daaraan.

30. Voorts werd zo-even, onder randnummer 24, er reeds op gewezen dat de waarborgen van artikel 6 van het EVRM in beginsel niet van toepassing zijn op procedures voor organen van het actief bestuur.

De Raad van State stelt vast dat de verzoeker in het middel verwijst naar een onregelmatigheid begaan bij de afwikkeling van de strafprocedure. Indien dergelijke onregelmatigheid mogelijks de strafprocedure kan vitiëren, dan betekent dit nog niet dat ze ook de tuchtprocedure waarin het strafdossier wordt gebruikt, onregelmatig maakt. Dat zou enkel het geval kunnen zijn wanneer de verzoeker aantoont dat hij, wegens die onregelmatigheid, zijn rechten in de tuchtzaak niet naar behoren heeft kunnen verdedigen. De verzoeker levert dat bewijs te dezen niet. In dit verband kan overigens worden opgemerkt dat de hogere tuchtoverheid op vraag van de verzoeker een aanvullend onderzoek heeft bevolen, waarvan de bevindingen haar geredelijk niet hebben afgebracht van de conclusie dat de feiten bewezen zijn en aan de verzoeker kunnen worden toegerekend.

31. Het derde middel is niet ernstig.

D. Vierde middel

Uiteenzetting van het middel

32. De verzoeker voert in het middel de schending aan van het redelijkheidsbeginsel en van de materiële motiveringsplicht. Hij stelt dat hij niet inziet waarom aan zijn tewerkstelling een einde wordt gemaakt en dat de in de

bestreden beslissing daartoe aangehaalde motieven niet pertinent en kennelijk onredelijk zijn. Hij haalt ter adstructie de volgende argumenten aan:

- de tuchtstraf wordt opgelegd voor feiten die dateren van meer dan acht jaar geleden;
- de strafrechtelijke uitspraak dateert van meer dan vier jaar geleden;
- bij het bepalen van de strafmaat werd geen rekening gehouden met zijn blanco tuchtverleden en vlekkeloze staat van dienst;
- bij arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling van het hof van beroep te Antwerpen van 4 november 2011 werd hem herstel in eer en rechten verleend. In de bestreden beslissing wordt hierover ten onrechte gesteld dat dit enkel invloed heeft op de uitvoering van de straf en niets afdoet aan de ernst van de feiten. Eerherstel strekt er immers toe de nadelige gevolgen die voortvloeien uit de vermelding van een veroordeling in het strafregister te doen ophouden en wordt slechts verleend wanneer de straf is uitgevoerd en een proefperiode is doorlopen. Dat de verwerende partij hem zeer zwaar straft op het ogenblik dat het bevoegde rechtscollege van oordeel is dat de straf definitief kan worden uitgewist, vormt een schending van het redelijkheidsbeginsel;
- uit de verklaringen die verschillende van zijn collega's hebben afgelegd, blijkt dat zijn positie ten overstaan van hen niet onhoudbaar is geworden. Bovendien is hij tot zijn voorlopige schorsing in december 2006 werkzaam gebleven en toont dit aan dat hij perfect kan functioneren binnen de federale politie;
- de tuchtoverheid beroept zich in de bestreden beslissing ten onrechte op de grote media-aandacht die het arrest van de Raad van State heeft veroorzaakt. Zij is immers zelf verantwoordelijk voor deze media-aandacht; de verzoeker had geen enkel belang bij het laten uitlekken van de zaak.

Beoordeling

33. De materiële motiveringsplicht houdt in dat iedere administratieve rechtshandeling moet steunen op motieven waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is bewezen en die in rechte ter verantwoording van die handeling in aanmerking kunnen worden genomen.

Er is sprake van een schending van het redelijkheidsbeginsel, wanneer een beslissing steunt op feitelijk juiste en rechtens relevante motieven, maar er een kennelijke wanverhouding bestaat tussen die motieven en de inhoud van de beslissing.

34. Uit de omschrijving van de voormelde beginselen blijkt dat de verzoeker niet met goed gevolg in één en hetzelfde middel kan aanvoeren dat de tuchtoverheid de materiële motiveringsplicht én het redelijkheidsbeginsel heeft geschonden. De vraag of het redelijkheidsbeginsel is geschonden, is immers pas aan de orde wanneer vaststaat dat de bestreden beslissing een deugdelijke grondslag heeft, zowel in rechte als in feite. Uit de wijze waarop de verzoeker zijn middel heeft ontwikkeld, lijkt te kunnen worden afgeleid dat hij wezenlijk aanklaagt dat de hem opgelegde tuchtstraf van het ontslag van ambtswege buiten proportie is en hij aldus de schending van het redelijkheidsbeginsel aanvoert. Het middel wordt dan ook vanuit dat oogpunt onderzocht.

35. In tuchtzaken beschikt de overheid bij het bepalen van de strafmaat over een ruime appreciatiebevoegdheid, die de redelijkheid als grens heeft. De Raad van State heeft bij de toetsing van de evenredigheid van de opgelegde tuchtstraf slechts een marginale bevoegdheid, hetgeen betekent dat hij zich niet in de plaats van de tuchtoverheid kan stellen, maar enkel kan nagaan of de overheid, gelet op de concrete omstandigheden van de zaak, geen straf heeft opgelegd die in kennelijke wanverhouding staat tot de gepleegde feiten, dit wil zeggen een straf die geen enkele in redelijkheid oordelende overheid voor die feiten zou opleggen.

36. In de bestreden beslissing wordt uitvoerig gemotiveerd waarom de tuchtoverheid van oordeel is dat aan de verzoeker de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege moet worden opgelegd. Zo wordt verwezen naar de uitzonderlijke ernst van de feiten, die uit hun aard de noodzakelijke vertrouwensband met de bevolking enerzijds en de chefs en de collega's anderzijds onherroepelijk hebben geschaad en naar de noodzaak om een signaal te geven dat dergelijke feiten

onmogelijk kunnen worden getolereerd en dat personeelsleden die dergelijke feiten plegen niet thuishoren bij de politie.

De verzoeker is schuldig bevonden aan poging tot afpersing en oplichting en werd hiervoor veroordeeld tot een gevangenisstraf van zes maanden. Dienvolgens lijkt het verre van ondenkbaar dat een in redelijkheid oordelende overheid de betrokkene voor die feiten het ontslag van ambtswege zou opleggen.

37. De verzoeker zoekt voor zijn stelling dat de hem opgelegde tuchtsanctie kennelijk onredelijk is, steun in de omstandigheid dat de feiten ondertussen dateren van meer dan acht jaar geleden en dat de strafrechtelijke einduitspraak meer dan vier jaar oud is. Uit de beoordeling van het tweede middel is evenwel gebleken dat de lange duur van de procedure niet geheel kan worden aangerekend aan de verwerende partij en dat het redelijke termijnvereiste in de tuchtzaak niet werd geschonden. De omstandigheid dat de feiten zich reeds meer dan acht jaar geleden hebben voorgedaan en de strafrechtelijke einduitspraak meer dan vier jaar oud is, brengt de Raad van State er dan ook niet toe tot de onredelijkheid van de strafmaat te besluiten, temeer daar de hogere tuchtoverheid het tijdsverloop sedert de tuchtfeiten in aanmerking heeft genomen om de verzoeker niet de zwaarste tuchtstraf van de afzetting op te leggen.

38. Volgens de verzoeker werd bij het bepalen van de strafmaat geen rekening gehouden met zijn blanco tuchtverleden en uitstekende staat van dienst. Deze stelling faalt in feite aangezien de tuchtoverheid in de bestreden beslissing uitdrukkelijk stelt dat bij het bepalen van de strafmaat rekening wordt gehouden met het blanco tuchtverleden van de verzoeker en zijn evaluatie vóór het plegen van de feiten.

39. De omstandigheid dat de kamer van inbeschuldigingstelling van het hof van beroep te Antwerpen de verzoeker herstel in eer en rechten heeft verleend, doet geen afbreuk aan de discretionaire bevoegdheid van de verwerende partij om de verzoeker tuchtrechtelijk te straffen, alsook bij het vaststellen van de strafmaat een eigen appreciatie te maken van de gevolgen die de tuchtinbreuk heeft

voor de goede werking van de dienst en de bestraffing daaraan aan te passen. Dit blijkt overigens ook uit artikel 634 van het Wetboek van Strafvordering waarin onder meer is bepaald dat het herstel in eer en rechten de veroordeelde niet herstelt in de titels, graden, openbare ambten, bedieningen en betrekkingen die hij door afzetting heeft verloren.

40. Ook de omstandigheid dat een aantal collega's van de verzoeker van oordeel zouden zijn dat de positie van de verzoeker ten overstaan van hen niet onhoudbaar is geworden, lijkt niet van aard afbreuk te doen aan de vaststelling dat de tuchtoverheid kan oordelen dat de feiten hebben geleid tot een fundamentele en definitieve vertrouwensbreuk met haar en dat de verzoeker dienvolgens het ontslag van ambtswege moet worden opgelegd.

41. Ten slotte is de media-aandacht naar aanleiding van het vernietigingsarrest van de Raad van State een reëel gegeven waarop de tuchtoverheid kan wijzen ter ondersteuning van de stelling dat het gezag van de politiediensten werd verzwakt. Hieraan lijkt geen argument te kunnen worden ontleend om tot de onredelijkheid van de strafmaat te besluiten.

42. In de huidige stand van de rechtspleging wordt besloten dat de verzoeker niet aannemelijk maakt dat de hem opgelegde tuchtsanctie van het ontslag van ambtswege een kennelijk onredelijke tuchtsanctie is.

43. Het vierde middel is niet ernstig.

44. Uit wat voorafgaat volgt dat de verzoeker geen ernstige middelen aanvoert, zodat niet voldaan is aan één van de bij artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State opgelegde voorwaarden om de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing te kunnen bevelen.

Deze vaststelling volstaat om de vordering af te wijzen.

V. Anonimisering

45. De verzoeker vraagt de anonimisering van het arrest bij de publicatie ervan.

Luidens artikel 2, eerste lid, van het koninklijk besluit van 7 juli 1997 betreffende de publicatie van de arresten en de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid van de Raad van State kan bij de publicatie van de beschikking of van het arrest de identiteit van natuurlijke personen, op uitdrukkelijk verzoek van een natuurlijke persoon die partij is bij een geschil dat bij de Raad van State aanhangig is, worden weggelaten.

De vraag wordt ingewilligd.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt de vordering.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad van State wordt de identiteit van de verzoeker weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 26 juni 2013, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Bert Thys, staatsraad, waarnemend voorzitter,
bijgestaan door
Tiny Temmerman, griffier.

De griffier **De voorzitter**

Tiny Temmerman **Bert Thys**